

06/02**Majetek státu a finanční prostředky na další vzdělávání pedagogických pracovníků**

Kontrolní akce byla zařazena do plánu kontrolní činnosti Nejvyššího kontrolního úřadu (dále jen „NKÚ“) na rok 2006 pod číslem 06/02. Kontrolní akci řídil a kontrolní závěr vypracoval člen NKÚ Mgr. Ing. Jiří Kalivoda.

Cílem kontrolní akce bylo prověřit hospodaření s finančními prostředky státního rozpočtu a Evropského sociálního fondu a nakládání s majetkem státu, zejména při transformaci pedagogických center.

Kontrolu provedly v době od ledna 2006 do července 2006 skupiny kontrolujících NKÚ z odboru sociálních věcí, školství a kultury, odboru státního rozpočtu a územního odboru severní Morava.

Kontrolováno bylo období od roku 2004 do konce roku 2005, v případě věcných souvislostí i období související.

Kontrolovanými osobami byly:

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (dále jen „MŠMT“);

Ministerstvo práce a sociálních věcí (dále jen „MPSV“);

Národní institut pro další vzdělávání (zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků) – dále jen „NIDV“;

Pedagogické centrum pro polské národnostní školství Český Těšín (dále jen „PC Český Těšín“).

Námítky proti kontrolnímu protokolu podané NIDV byly vypořádány vedoucím skupiny kontrolujících rozhodnutím o námítkách.

S e n á t NKÚ (ve složení: Mgr. Ing. Jiří Kalivoda – předseda, JUDr. Jiří Drábek, Mgr. Marie Hošková a JUDr. Eliška Kadaňová – členové) na svém zasedání dne 18. září 2006

s c h v á l i l usnesením č. 06/02/20

k o n t r o l n í z á v ě r v tomto znění:

I. ÚVOD

Z rozpočtu kapitoly 333 – Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy byl na další vzdělávání pedagogických pracovníků poskytován **příspěvek a dotace na provoz** pedagogickým centřům, od roku 2005 je poskytován NIDV. MŠMT je dle dohodnuté implementační struktury (viz níže) **Zprostředkujícím subjektem** při realizaci projektů

Evropského sociálního fondu¹ (dále jen „ESF“) v rámci Operačního programu Rozvoj lidských zdrojů (dále jen „OP RLZ“) – Priorita 3², Opatření 3.1³ a Opatření 3.2⁴.

MPSV na základě usnesení vlády ze dne 23. 1. 2002 č. 102 vykonává funkci **Řídícího orgánu** OP RLZ a dále vykonává funkci **Platební jednotky**.

NIDV působil do 31. 3. 2005 pod názvem **Pedagogické centrum Praha**⁵. NIDV je příspěvkovou organizací přímo řízenou MŠMT. Zajišťuje zejména další vzdělávání pro učitele a pro všechny ostatní pedagogické pracovníky. Současně je **Konečným příjemcem** a **Konečným uživatelem** při realizaci projektů ESF v rámci OP RLZ, Opatření 3.1 – národních projektů „Koordinátor“, „Brána jazyků“ a „Úspěšný ředitel“.

PC Český Těšín je příspěvková organizace přímo řízená MŠMT zabezpečující pro polské národnostní školství další vzdělávání pedagogických pracovníků, vydávání časopisů, prodej služeb apod.

OP RLZ tvoří základ pro realizaci podpory z ESF v oblasti rozvoje lidských zdrojů v České republice na období 2004 – 2006.

Řízení OP RLZ probíhá podle dohodnuté implementační struktury, která zahrnuje v řídicí rovině MPSV jako **Řídící orgán** celého OP RLZ a **Zprostředkující subjekty**, kterými jsou pro vybraná Opatření Správa služeb zaměstnanosti MPSV, MŠMT a Nadace rozvoje občanské společnosti. Řídící orgán deleguje na tyto implementační orgány některé činnosti, zejména výběr projektů, uzavírání závazků, monitorování, kontrolu projektů a ověřování žádostí o platby. Dalším článkem v implementační struktuře jsou **Koneční příjemci**, u nichž je pomoc z ESF realizována a kteří jsou klíčovým kontaktem pro **Konečné uživatele** (příjemce pomoci).

Celkovou odpovědnost za implementaci OP RLZ má Řídící orgán, odpovědnost za implementaci jednotlivých Opatření byla delegována na jednotlivé Zprostředkující subjekty formou smluv a dohod o delegování.

Jedním z těchto Zprostředkujících subjektů je MŠMT, které provádí v rámci Priority 3 implementaci Opatření 3.1 a Opatření 3.2. V rámci MŠMT byl výkonem funkce Zprostředkujícího subjektu pro Opatření 3.1 pověřen Odbor pro záležitosti EU. Konečným příjemcem Opatření 3.1 jsou MŠMT a NIDV.

NIDV plní úlohu realizátora (Konečného příjemce a Konečného uživatele) tzv. národních projektů v rámci Opatření 3.1.

Poznámka:

Právní předpisy uvedené v tomto kontrolním závěru jsou aplikovány ve znění účinném pro kontrolované období.

¹ Evropský sociální fond je jedním ze čtyř strukturálních fondů, kterými EU podporuje Politiku hospodářské a sociální soudržnosti. Tato politika je zaměřena na odstraňování rozdílů v sociálním a ekonomickém postavení mezi jednotlivými regiony v rámci EU. Hlavním posláním ESF je rozvíjet zaměstnanost, snižovat nezaměstnanost a podporovat sociální začleňování osob. Toto poslání ESF je v praxi uskutečňováno prostřednictvím rozvoje lidských zdrojů.

² Priorita 3 – Rozvoj celoživotního vzdělávání.

³ Opatření 3.1 – Zkvalitňování vzdělávání ve školách a školských zařízeních a rozvoj podpůrných systémů ve vzdělávání.

⁴ Opatření 3.2 – Podpora terciárního vzdělávání, výzkumu a vývoje.

⁵ Na základě dodatku č. 3 zřizovací listiny ze dne 21. 3. 2005 byla k 1. 4. 2005 provedena změna názvu organizace na Národní institut pro další vzdělávání pedagogických pracovníků (NIDV). Z hlediska lepší srozumitelnosti je pro celé kontrolované období dále v kontrolním závěru uváděn název NIDV.

Schéma institucionálního rámce pro realizaci národních projektů NIDV

	Implementační funkce	Platební funkce + spolufinancování	Kontrolní funkce
MF		Platební orgán „Odbor Národní fond“	„Odbor Centrální harmonizační jednotka pro finanční kontrolu“ Útvar pro winding-up „Oddělení auditu fondů EU“
MPSV	Řídící orgán „Odbor řízení pomoci z ESF“	Platební jednotka „Odbor zahraničního financování a platební jednotky“	<u>Interní audit a kontrola 5% vzorku operací</u> „Odbor interního auditu a kontroly“
MŠMT	Zprostředkující subjekt „Odbor pro záležitosti EU“	<u>Spolufinancování ze SR</u> „Odbor souhrmného rozpočtu a mzdové politiky kapitoly školství“ <i>Rozpočtové opatření schvaluje:</i> „Odbor metodiky řídicí kontroly a správce rozpočtu“ <i>Kontrola spolufinancování ze SR:</i> „Odbor hlavního účetního“	<u>Interní audit a spolupráce na kontrole 5% vzorku operací</u> „Odbor interního auditu a kontroly“
NIDV	Konečný příjemce a Konečný uživatel (realizace projektu) „Sekce mezinárodní spolupráce a projektů a manažeri projektů“		<u>Interní audit a kontrola</u> „Úsek interního auditu a kontroly“

Legenda ke schématu: SR – státní rozpočet, EU – Evropská unie.

Kontrola se zaměřila zejména na prověření:

- nakládání s majetkem státu v souvislosti s transformací pedagogických center (dále jen „PC“);
- příspěvků na provoz a dotací poskytnutých NIDV a PC Český Těšín;
- finančních prostředků poskytnutých z ESF v rámci OP RLZ Priorita 3, Opatření 3.1 na národní projekty realizované NIDV;
- činností MŠMT spojených s národními projekty;
- činnosti MPSV při realizaci národních projektů – byla sledována tzv. auditní stopa vybraných národních projektů.

II. KONTROLOU ZJIŠTĚNÉ SKUTEČNOSTI

A. Hospodaření s finančními prostředky ze státního rozpočtu a nakládání s majetkem státu

1. Transformace pedagogických center

Na základě Příkazu ministryně⁶ došlo k 31. 12. 2004 ke zrušení PC s výjimkou PC Praha (od 1. 4. 2005 NIDV) a PC Český Těšín. Nově vzniklo 13 krajských pracovišť v působnosti NIDV.

Ke dni 31. 12. 2004 měl být nemovitý a movitý majetek na základě samostatných smluv bezúplatně předán NIDV v souladu se zákonem č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o majetku státu“). Část majetku zrušených PC byla předána organizacím v resortu MŠMT (České školní inspekci, Výchovnému ústavu pro mládež Kutná Hora a Dětskému diagnostickému ústavu a Středisku výchovné péče Bohumín) a část movitého majetku byla bezúplatně převedena na Plzeňský kraj (Státní jazykovou školu v Plzni).

Na NIDV bylo k 31. 12. 2004 převedeno 15 budov a pozemky v celkové pořizovací ceně **204 487 300 Kč**.

Tabulka č. 1: Přehled budov a pozemků převedených na NIDV

(v tis. Kč)

<i>Pedagogické centrum</i>	<i>Místo</i>	<i>Cena budov</i>	<i>Cena pozemků</i>
Střední Čechy	Příbram	31 145,9	162,8
České Budějovice	Hlinsko	17 686,6	111,0
Plzeň	Plzeň	5 934,2	---
Karlovy Vary	Karlovy Vary	13 027,5	1 342,5
Ústí nad Labem	Ústí nad Labem, Litoměřice	20 271,2	1 492,0
Liberec	Liberec	42 059,1	1 315,9
Pardubice	Pardubice	7 528,4	3 382,3
Ostrava	Ostrava, Opava	14 052,5	1 764,1
Olomouc	Olomouc, Tršice	13 863,5	37,6
Brno	Brno	9 330,9	1 106,8
Zlín	Zlín	2 670,4	433,6
Jihlava	Jihlava	15 567,2	201,3
Celkem		193 137,4	11 349,9

Zdroj: Smlouvy o předání majetku státu z příslušných PC a v některých případech účetnictví zrušených PC (např. PC Ostrava a PC Liberec).

Na jiné organizace byly k 31. 12. 2004 převedeny budovy a pozemky v celkové pořizovací ceně **20 234 342 Kč** (z toho budovy v ceně 17 803 696 Kč a pozemky v ceně 732 062 Kč; zbylou částku ve výši 1 698 548 Kč představovaly budovy a pozemky oceněné dohromady).

Veškeré změny byly zaznamenány v katastru nemovitostí.

⁶ Příkaz ministryně školství, mládeže a tělovýchovy č. 4 ke zrušení PC Střední Čechy, PC České Budějovice, PC Plzeň, PC Karlovy Vary, PC Ústí nad Labem, PC Liberec, PC Hradec Králové, PC Pardubice, PC Ostrava, PC Olomouc, PC Brno, PC Zlín a PC Jihlava ze dne 2. 6. 2004, čj. 19 995/2004-25.

Při převodech majetku zrušených PC na NIDV i jiné organizace došlo ve smlouvách o předání majetku státu a o změně příslušnosti hospodařit s tímto majetkem k několika pochybením:

- ve dvou případech byla uvedena souhrnná pořizovací cena nemovitého majetku bez rozlišení hodnoty budov a pozemků;
- ve třech případech byla uvedena souhrnná pořizovací cena pro několik budov, tj. dané budovy nebyly oceněny každá zvlášť;
- v osmi případech byla uvedena souhrnná pořizovací cena pro několik pozemků, tj. dané pozemky nebyly oceněny každý zvlášť;
- ve třech případech nebyla uvedena pořizovací cena převáděných nemovitostí vůbec.

2. Zařazování majetku do účetnictví

NIDV při zařazování majetku do svého účetnictví v návaznosti na převáděný majetek zrušených PC **porušil některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví**, ve znění pozdějších předpisů, a to

- § 7 odst. 1 tím, že na účtu 031 – *Pozemky* neúčtoval o pozemcích, se kterými měl příslušnost hospodařit, ale účtoval o nich nesprávně na účtu 021 – *Stavby*. Ceny pozemků byly v účetnictví zahrnuty v pořizovacích cenách budov. Jednalo se o pozemky krajských pracovišť v Českých Budějovicích a Plzni;
- § 28 odst. 1 tím, že neúčtoval samostatně o pozemcích, ale jejich cena byla zahrnuta do pořizovací ceny budov. Tyto pozemky v rozporu s uvedeným ustanovením zákona odepisoval. Tato skutečnost měla dopad na celkovou výši účetních odpisů, resp. celkové náklady a tím i hospodářský výsledek NIDV za rok 2005;
- § 7 odst. 1, § 28 odst. 1 a současně ustanovení opatření MF čj. 283/76 104/2000, kterým se vydávají Postupy účtování pro organizační složky státu, územní samosprávné celky a příspěvkové organizace, uvedené v příloze č. 2, v platném znění, účtová třída 0 – Dlouhodobý majetek, čl. XI Analytická evidence dlouhodobého majetku odst. 2 tím, že
  - u sedmi krajských pracovišť z 13 (konkrétně v Karlových Varech, Ústí nad Labem, Pardubicích, Ostravě, Olomouci, Brně a Jihlavě) jednotlivé pozemky, s nimiž měl příslušnost hospodařit, samostatně neocenil a samostatně nezaúčtoval na účtu 031 – *Pozemky* (u jednotlivých krajských pracovišť účtoval o několika pozemcích dohromady). Jednalo se o 37 pozemků v celkové pořizovací ceně 7 663 906 Kč;
  - u krajského pracoviště v Jihlavě zaúčtoval na účet 021 – *Stavby* jednu budovu v pořizovací ceně 15 567 165 Kč, ačkoliv šlo o dvě budovy v pořizovacích cenách 13 506 442 Kč a 2 060 723 Kč;
  - u krajského pracoviště v Ostravě chybně zaúčtoval na účet 021 – *Stavby* budovu s oplocením v pořizovací ceně 12 412 238 Kč. Tato částka se skládá z ceny budovy ve výši 11 595 090 Kč a oplocení v ceně 625 148 Kč, o kterém mělo být účtováno odděleně.

3. Převody majetku z NIDV v průběhu roku 2005

V průběhu roku 2005 (smlouvy s účinností od 1. 7. 2005) NIDV bezúplatně převedl dvě nemovitosti na Českou školní inspekci a jednu na Dětský diagnostický ústav a Středisko výchovné péče Olomouc – Svatý Kopeček.

NIDV při těchto převodech **nedodržel ustanovení § 54 odst. 1 a § 55 odst. 3 zákona o majetku státu** a dále ustanovení § 14 odst. 2 vyhlášky č. 62/2001 Sb., o hospodaření organizačních složek státu a státních organizací s majetkem státu, ve znění pozdějších předpisů, neboť ve třech smlouvách o předání majetku státu a změně příslušnosti hospodařit

s tímto majetkem ze dne 29. 6. 2005 uvedl pořizovací ceny budov, které neodpovídaly cenám těchto budov uvedeným v účetnictví.

4. Hospodaření NIDV a PC Český Těšín

4.1 NIDV

MŠMT stanovilo NIDV závazný ukazatel rozpočtu (příspěvek a dotace na provoz) na rok 2004 ve výši 22 497 tis. Kč. Po úpravách byl rozpočet navýšen na 41 769 tis. Kč. Důvodem k navýšení rozpočtu byla připravovaná transformace PC.

Na rok 2005 MŠMT stanovilo NIDV závazný ukazatel rozpočtu (příspěvek na provoz) ve výši 55 308 tis. Kč. Po úpravách byl rozpočet navýšen na 57 998 tis. Kč. Do státního rozpočtu bylo při zúčtování vráceno z příspěvku na provoz 657 060 Kč (vratka z mezd včetně odvodů) a z účelových prostředků 55 415 Kč (program „Zákony a vyhláška“).

V roce 2005 obdržel NIDV účelově určené finanční prostředky (dotace) ve výši 2 041 tis. Kč na dvě akce v rámci programu 233 013⁷. Dále NIDV obdržel na realizaci národních projektů 46 110 tis. Kč.

Za rok 2004 vykázal NIDV hospodářský výsledek po zdanění ve výši 4 526 260 Kč. Za rok 2005 vykázal NIDV zlepšený hospodářský výsledek po zdanění ve výši 35 234 840 Kč⁸, který byl ovlivněn především zvýšenými výnosy z činnosti NIDV.

Ke zvýšení nákladů a výnosů došlo po transformaci PC a vzniku jednoho účetního střediska s 13 krajskými pracovišti. Došlo ke zvýšení tržeb z prodeje služeb (zvýšení proti roku 2004 o 202 %), zvýšení úroků (o 366 %), jiných ostatních výnosů (o 6 512 %) atd. V roce 2005 se oproti roku 2004 zvýšily výnosy celkem o 243 %, náklady o 187 % a výsledek hospodaření po zdanění o 778 %. Současně došlo i ke zvýšení příspěvku a dotací na provoz z 41 769 tis. Kč v roce 2004 na 105 805 tis. Kč v roce 2005, tj. o 253 %.

- **Inventarizace majetku**

Při inventarizaci majetku za rok 2005 bylo zjištěno manko u položek drobného dlouhodobého hmotného majetku ve výši 116 569 Kč. Ke ztrátě došlo dle zápisu z jednání škodní komise při stěhování a předávání majetku.

⁷ Reprodukce majetku pedagogických center.

⁸ Částka 35 234 840 Kč je složena z převodu do rezervního fondu za národní projekty ve výši 28 472 760 Kč, ze 712 480 Kč jako částky vrácené do státního rozpočtu a z 6 049 600 Kč jako zisku NIDV.

- **Vyřazování a likvidace majetku**

Při kontrole dokladů osvědčujících vyřazení a likvidaci nepotřebného a nepoužitelného majetku bylo zjištěno, že u čtyř zápisů likvidační komise z roku 2005 NIDV nespécifikoval způsob likvidace majetku určeného k vyřazení.

- **Pohledávky**

NIDV měl k 31. 12. 2005 pohledávky za odběrateli ve výši 733 350 Kč. Jednalo se o krátkodobé pohledávky do jednoho roku. Nárůst pohledávek v roce 2005 vznikl jejich převodem ze zrušených PC k 31. 12. 2004.

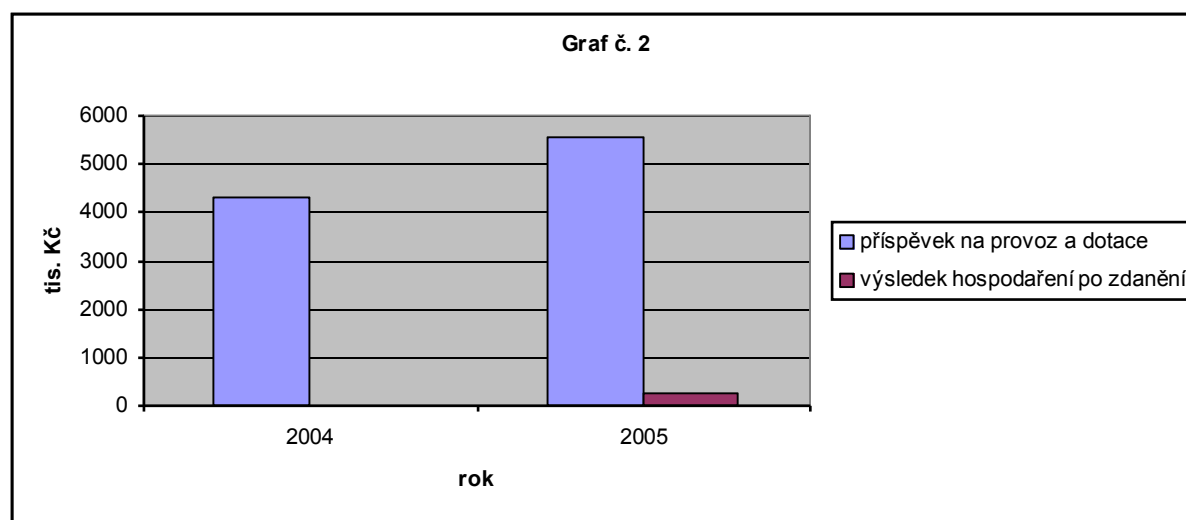
K pohledávkám, které měly splatnost v roce 2005 a do doby ukončení kontroly v červnu 2006 nebyly zaplacené, NIDV dlužné částky nevymáhal (nedoložil zaslání upomínek).

- **Využití nemovitého majetku**

Bylo zjištěno, že z devíti budov, s nimiž měl NIDV příslušnost hospodařit, byly pro účely organizace čtyři objekty využívány z méně než 50 %. Dále bylo zjištěno, že

- NIDV v případě budovy v Opavě, kterou nevyužíval pro svou činnost vůbec, žádal opakovaně MŠMT o zajištění převodu budovy na jinou organizaci. MŠMT na tyto žádosti nereagovalo. Při prohlídce objektu bylo dále zjištěno, že na pozemku, s nímž měl NIDV příslušnost hospodařit, byla postavena dřevěná stavba cizího vlastníka, který neměl s NIDV uzavřenou nájemní smlouvu;
- NIDV vlastnil a užíval garáž v Litoměřicích postavenou na pozemku jiného vlastníka bez uzavřené nájemní smlouvy s vlastníkem pozemku.

4.2 PC Český Těšín

MŠMT stanovilo PC Český Těšín závazný ukazatel rozpočtu (příspěvek na provoz) na rok 2004 ve výši 5 478 tis. Kč. Po úpravách byl příspěvek snížen na 4 152 tis. Kč. Dále obdrželo PC Český Těšín účelově určené finanční prostředky ve výši 1 200 tis. Kč na akci v rámci programu 233 010⁹.

Na rok 2005 MŠMT stanovilo PC Český Těšín závazný ukazatel rozpočtu (příspěvek na provoz) ve výši 5 203 tis. Kč.

Za rok 2004 vykázalo PC Český Těšín nulový hospodářský výsledek. Za rok 2005 vykázalo zlepšený hospodářský výsledek po zdanění ve výši 231 950 Kč, který vznikl úsporou nákladů a navýšením vlastních výnosů organizace.

⁹ Rozvoj a obnova materiálně technické základny systému řízení MŠMT.

- U PC Český Těšín nebyly zjištěny významné nedostatky v oblasti hospodaření s majetkem státu.

5. Investiční dotace v rámci programového financování

NIDV v roce 2005 realizoval dvě investiční akce registrované v Informačním systému programového financování (ISPROFIN).

NIDV jako účastník programu nedodržel ustanovení § 8 odst. 1 vyhlášky č. 40/2001 Sb., o účasti státního rozpočtu na financování programů reprodukce majetku, kde se uvádí: „*Dokumentaci závěrečného vyhodnocení akce předloží účastník programu ve lhůtě stanovené správcem programu v rozhodnutí.*“, neboť u jedné akce do doby ukončení kontroly NKÚ závěrečné vyhodnocení akce nezpracoval, u druhé akce vyhodnocení vypracoval až po upozornění skupiny kontrolujících. U obou akcí tak nepředložil správci programu dokumentaci k závěrečnému vyhodnocení akce ve lhůtě stanovené v Rozhodnutí o účasti státního rozpočtu na financování akce, tj. do prosince 2005.

MŠMT jako správce programu u obou akcí nezabezpečilo, aby NIDV předložil dokumentaci k závěrečnému vyhodnocení investičních akcí ve stanovených termínech.

6. Ostatní zjištění – vzdělávací činnost na NIDV

NIDV provádí hodnocení vzdělávacích programů na formulářích, kde jsou sledovány celkové náklady akce a jejich podrobnější členění. Příjmy z akcí jsou zejména účastnické poplatky. Programy jsou vykazovány jako ziskové. V tabulce č. 2 je uveden přehled o vzdělávacích programech a počtu účastníků v příslušných krajských pracovištích NIDV v roce 2005.

Tabulka č. 2: Přehled o vzdělávacích programech a počtu účastníků v příslušných krajských pracovištích NIDV v roce 2005

Pracoviště	Nabízené programy	Realizované programy		Počet účastníků	Počet účastníků na jednu akci
		počet	% z nabídky		
Brno	93	52	55,91	1 372	26,38
České Budějovice	98	89	90,81	1 937	21,76
Hradec Králové	113	55	48,67	1 344	24,44
Jihlava	116	62	53,45	1 648	26,58
Karlovy Vary	83	31	37,35	688	22,19
Liberec	105	59	56,19	1 318	22,34
Olomouc	81	49	60,49	1 045	21,33
Ostrava	91	45	49,45	1 131	25,13
Pardubice	117	61	52,14	1 073	17,59
Plzeň	129	40	31,00	648	16,20
Praha					
+ Střední Čechy	195	124	63,59	2 723	21,96
Ústí nad Labem	89	36	40,45	906	25,17
Zlín	103	92	89,32	2 375	25,82
Celkem	1 413	795	průměr 56,06	18 208	průměr 22,9

Zdroj: Zpracováno ze statistických výkazů vzdělávacích programů NIDV.

Z uvedeného přehledu je prostým srovnáním získaných údajů zřejmá nevyváženost v poměru programů nabízených a realizovaných. Jako nejefektivnější se jeví krajská pracoviště v Českých Budějovicích a ve Zlíně, kde procento realizovaných programů dosáhlo nejvyšších hodnot. Naopak krajská pracoviště v Plzni a Karlových Varech vykazují nejnižší

hodnoty mezi nabízenými a realizovanými programy. Nízké hodnoty u počtu účastníků na jednu realizovanou akci dosahují krajská pracoviště v Pardubicích a Plzni.

B. Hospodaření s finančními prostředky z Evropského sociálního fondu

Celková alokace na OP RLZ je 422 429 515 EUR, výše podílu ESF je 318 819 283 EUR a výše podílu národního spolufinancování je 103 610 232 EUR. Celková alokace na Opatření 3.1 OP RLZ, v rámci kterého jsou realizovány národní projekty NIDV, je stanovena v Dodatku k OP RLZ a činí 73 038 602 EUR na období 2004 – 2006, z toho výše podílu hrazeného z ESF činí 54 778 951 EUR a výše podílu národního spolufinancování hrazeného z rozpočtové kapitoly 333 – Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy činí 18 259 651 EUR.

NIDV během roku 2005 zahájil realizaci tří národních projektů (kontrola byla zaměřena na tyto projekty a s nimi spojené procesy):

- zavádění Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání do praxe – projekt „**Koordinátor**“¹⁰;
- rozvoj specifických kompetencí pedagogických odborných pracovníků ve školství za účelem zkvalitňování vzdělávání na základních, středních a vyšších odborných školách – projekt „**Brána jazyků**“¹¹;
- vzdělávání vedoucích pracovníků škol a školských zařízení – projekt „**Úspěšný ředitel**“¹².

V tabulce č. 3 jsou uvedeny skutečné termíny zahájení realizace národních projektů. Dále je zde uvedeno čerpání finančních prostředků v roce 2005, kde zejména z důvodu zpoždění zahájení realizace národních projektů nebyly plně dočerpány poskytnuté finanční prostředky ve výši 28 473 tis. Kč.

Tabulka č. 3: Přehled finančních prostředků poskytnutých na realizaci národních projektů
(v tis. Kč)

<i>Projekt</i>	<i>Termín zahájení</i>	<i>Termín ukončení</i>	<i>Celkový rozpočet</i>	<i>Poskytnuto 2005</i>	<i>Vyčerpáno 2005</i>	<i>Převod do rezervního fondu 2006</i>
Koordinátor	1. 6. 2005 (1. 4. 2005)	31. 5. 2007 (31. 3. 2007)	56 019,00	16 620,00	13 579,00	3 041,00
Brána jazyků	15. 10. 2005 (1. 8. 2005)	30. 11. 2007 (30. 9. 2007)	70 576,00	18 990,00	3 537,00	15 453,00
Úspěšný ředitel	1. 12. 2005 (1. 10. 2005)	30. 7. 2008 (30. 6. 2008)	47 780,00	10 500,00	521,00	9 979,00
Celkem			174 375,00	46 110,00	17 637,00	28 473,00

Zdroj: Opatření náměstkyně ministryně skupiny VI č. 1/2005 ze dne 25. 5. 2005, Opatření náměstkyně ministryně skupiny VI č. 2/2005 ze dne 8. 8. 2005 a Opatření náměstkyně ministryně skupiny VI č. 3/2005 ze dne 26. 9. 2005.

Poznámka: V závorkách u „Termín zahájení“ a „Termín ukončení“ jsou uvedeny původně předpokládané termíny zahájení a ukončení národních projektů.

¹⁰ Projekt č. CZ.04.1.03/3.1.00.3/0003 – zaměřuje se na metodickou podporu všem pedagogickým pracovníkům úplných škol poskytujících základní vzdělání při zavádění rámcového vzdělávacího programu.

¹¹ Projekt č. CZ.04.1.03/3.1.00.5/0004 – zaměřuje se především na rozvoj jazykových a metodických kompetencí pedagogických a odborných pracovníků ve školství.

¹² Projekt č. CZ.04.1.03/3.1.00.5/0003 – usiluje o zajištění efektivního a kvalitního vzdělávání pedagogů skrze zvyšování a prohlubování odborné a pedagogické způsobilosti vedoucích pracovníků ve školství.

Při kontrole realizace národních projektů NIDV bylo zjištěno:

1. Systém realizace národních projektů

Hlavní zásadou při realizaci OP RLZ je jasné oddělení řídicích, platebních a kontrolních funkcí. Tato zásada je zajištěna na MPSV oddělením Odboru řízení pomoci z ESF, vykonávajícího funkci Řídicího orgánu od Odboru zahraničního financování a platební jednotky, vykonávajícího funkci Platební jednotky, a dále od Odboru interního auditu a kontroly, provádějícího interní audit a kontrolu 5% vzorku celkových způsobilých výdajů. Od těchto struktur je pak oddělena i funkce Zprostředkujícího subjektu zabezpečená MŠMT – Odborem pro záležitosti EU. Ten následně spolupracuje s Konečným příjemcem (a současně Konečným uživatelem) pro národní projekty „Koordinátor“, „Brána jazyků“ a „Úspěšný ředitel“, kterým je NIDV.

2. Delegace činností a pravomocí, metodické řízení, komunikace, archivace

„Dohoda o delegování činností a pravomocí ŘO na ZS při zabezpečení realizace OP RLZ mezi MPSV a MŠMT“ (dále jen „Dohoda o delegování činností“) byla uzavřena 29. 7. 2004 mezi MPSV a MŠMT. Na základě této dohody byla značná část činností delegována z Řídicího orgánu na Zprostředkující subjekt.

Při kontrole bylo zjištěno, že MŠMT smluvně neupravilo oblast realizace OP RLZ mezi MŠMT a NIDV způsobem stanoveným v Dohodě o delegování činností. V ní je uvedena povinnost Zprostředkujícího subjektu uzavřít smlouvy s Konečnými příjemci, není-li konečným příjemcem samo MŠMT. Taková smlouva nebyla s NIDV jako s Konečným příjemcem pro národní projekty uzavřena. Podmínky realizace byly ve skutečnosti stanoveny v „*Opatřeních náměstkyně ministryně skupiny VI*“ k jednotlivým národním projektům, která obsahují určení doby realizace projektů, určení objemu finančních prostředků a některá základní pravidla pro realizaci národních projektů NIDV.

Ostatní povinnosti vyplývající z Dohody o delegování činností (např. publicita, přijímání a hodnocení žádostí o realizaci projektů a kontroly fyzické realizace projektů prováděné Zprostředkujícím subjektem, řešení nesrovnalostí, zadávání dat o projektech do informačního systému) byly plněny.

Systém provádění archivace je součástí manuálů a směrnic na všech prověřovaných subjektech. Kontrolou bylo zjištěno, že v těchto dokumentech není specifikován způsob uchovávání elektronické pošty, která je jedním z podkladů pro dostatečný audit trail¹³.

3. Příprava a realizace projektů

V průběhu realizace projektů docházelo ke změnám projektů. Kontrolou byl ověřován způsob evidence, schvalování a oznamování těchto změn Zprostředkujícímu subjektu, které je prováděno především prostřednictvím monitorovacích zpráv k jednotlivým projektům.

NIDV je na základě rozhodnutí MŠMT od 9. 5. 2005 školským zařízením zapsaným do rejstříku škol a školských zařízení. Z toho vyplývá, že v době zahájení národních projektů nebyl plátcem daně z přidané hodnoty (dále jen „DPH“), a tudíž pro něj DPH představuje uznatelný výdaj. Při kontrole bylo zjištěno, že tato skutečnost byla ohlášena

¹³ Audit trail je písemný popis řídicího a kontrolního systému, který stanovuje postupy a kontrolní mechanismy a který umožňuje sledování jednotlivých transakcí, procházejících systémem s cílem identifikovat všechny kroky, kterými příslušný dokument nebo platba prochází (dle pokynu č. 7 Centrální harmonizační jednotky pro finanční kontrolu „Pokyn pro jednotné provádění kontroly vzorku operací a projektů v rámci strukturálních fondů a Fondu soudržnosti“).

Zprostředkujícímu subjektu až v monitorovací zprávě č. 3 národního projektu „Koordinátor“ ze dne 16. 3. 2006, přestože účinnost nastala již v květnu 2005.

Tato skutečnost nebyla uvedena ani v následných žádostech o finanční pomoc pro národní projekt „Brána jazyků“ a pro národní projekt „Úspěšný ředitel“, kde byl stále chybně uveden NIDV jako plátce DPH.

V oblasti monitorování projektů ze strany NIDV byly zjištěny některé méně významné nedostatky jako pozdější zahájení monitorování národního projektu ze strany hlavního manažera projektu, nepodepsané kontrolní listy kontrolujícími pracovníky při kontrole publicity a vedení agendy národního projektu na regionálních pracovištích ze strany pracovníků sekce mezinárodní spolupráce a projektů NIDV.

4. Výběr dodavatelů

Při kontrole podlimitních zakázek na služby bylo zjištěno, že v případě zadávacího řízení na nákup SIM karet do mobilních telefonů pro národní projekt „Koordinátor“ NIDV provedl vyhodnocení zadávacího řízení, přestože nebyla dodržena lhůta pro předložení nabídek ze strany oslovených operátorů působících na trhu v ČR.

Dále bylo například zjištěno, že NIDV do některých smluv uzavřených s dodavateli služeb v rámci národního projektu „Koordinátor“ nezakotvil povinnost uchovat příslušné doklady a umožnit jejich kontrolu po dobu 10 let.

5. Spolupráce s partnery

NIDV uzavřel tři smlouvy o partnerství: s Výzkumným ústavem pedagogickým v Praze pro národní projekt „Koordinátor“, s Goethe Institut Prag a s British Council pro národní projekt „Brána jazyků“. Všechny tři smlouvy o partnerství a vzájemné spolupráci byly uzavřeny bez přímého nároku partnerů na finanční plnění za činnosti prováděné dle smlouvy o partnerství.

Spolupráce s partnerem¹⁴ byla ověřována u projektu „Koordinátor“. Bylo zjištěno, že NIDV spolupráci s partnerem cíleně nekontroluje ani nevyhodnocuje. Nebylo vyhodnocováno plnění podmínek partnerské smlouvy, a tudíž ani přínos partnera pro projekt.

6. Financování národních projektů

Finanční prostředky na realizaci národních projektů jsou NIDV poskytovány z kapitoly 333 – Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. Financování národních projektů NIDV je rozděleno na finanční prostředky hrazené ze státního rozpočtu České republiky, tj. spolufinancování projektů (ve výši 25 %), a finanční prostředky, které budou posléze uhrazeny z rozpočtu Evropské unie, tzv. předfinancování projektů (ve výši 75 %).

Při kontrole bylo zjištěno, že v závěrečném účtu kapitoly 333 – Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy za rok 2004 byly vykázány finanční prostředky v rezervním fondu určené na realizaci národních projektů v celkové výši 11 202 tis. Kč. Ve skutečnosti však tyto prostředky nebyly určené účelově.

7. Uznatelné výdaje

Jako kontrolní vzorek k proplácení uznatelných výdajů byla vybrána první žádost o proplácení výdajů projektu a vyúčtování poskytnutého předfinancování národního projektu „Koordinátor“. Byly zjištěny některé nepřesnosti v dokladech. Např.:

¹⁴ Otázka partnerství není dosud dostatečně upravena legislativou EU ani národní legislativou ČR.

- předložené faktury za ubytování a stravování neobsahovaly ve většině případů informace o počtu ubytovaných osob;
- k některým fakturám nebyly přiloženy prezenční listiny, čímž byla u těchto faktur ztížena identifikace účelnosti výdajů.

8. Žádosti o platbu z ESF

Zahájení realizace národních projektů bylo cca o dva měsíce opožděno, zejména v důsledku zpoždění při převodu finančních prostředků pro financování národních projektů na NIDV. Dále docházelo k pozastavení schvalování žádostí o platby ze strany Zprostředkujícího subjektu, především v důsledku chybných údajů v nich uvedených, nesprávného účtování některých výdajů a nedostatečně doložené účelovosti u vykazovaných režijních výdajů a některých dalších nedostatků. Zejména se to týkalo národního projektu „Koordinátor“, který se začal realizovat jako první ze schválených národních projektů. Zprostředkující subjekt požadoval na NIDV přepracování těchto žádostí.

V jednom zjištěném případě pak byla vrácena žádost z Řídícího orgánu na Zprostředkující subjekt v důsledku toho, že Řídící orgán při formální kontrole zjistil nedostatky v monitorovací zprávě č. 1 národního projektu „Úspěšný ředitel“ (chybné údaje v tabulkách týkajících se zadávacích řízení, veřejné podpory, uznatelných výdajů a v soupisce výdajů projektu).

Prováděná kontrola útvaru vykonávajícího činnost Platební jednotky (MPSV – odbor zahraničního financování a platební jednotky) byla zaměřena na sledování auditní stopy plateb národních projektů realizovaných NIDV. Platební jednotka předložila ke kontrole dvě žádosti o proplacení výdajů projektu „Koordinátor“, které do doby ukončení kontroly Platební jednotka schválila k proplacení. Při kontrole nebyly zjištěny v této oblasti chyby.

9. Činnost interního auditu

V oblasti národních projektů NIDV nebyl dosud proveden interní audit ani kontrola. Oblast auditu těchto národních projektů je zahrnuta do střednědobého plánu. Provádění kontroly 5% vzorku celkových způsobilých výdajů (proplacených z ESF) má být zabezpečeno z úrovně MPSV.

III. Shrnutí a vyhodnocení

A.

Při kontrole hospodaření s finančními prostředky ze státního rozpočtu a při nakládání s majetkem státu byly zjištěny zejména tyto nedostatky:

- v rámci převodu majetku státu došlo ve smlouvách o předání majetku státu a o změně příslušnosti hospodařit s tímto majetkem v rozporu se zákonem o majetku státu k nesrovnalostem při uvádění cen převáděných nemovitostí. Pořizovací ceny převáděných nemovitostí ve smlouvách neodpovídaly pořizovacím cenám uvedeným v účetnictví;
- v oblasti zařazování majetku do účetnictví NIDV v návaznosti na převáděný majetek zrušených PC nepostupoval v souladu se zákonem o účetnictví, neboť neúčtoval samostatně o pozemcích. Cena některých pozemků byla zahrnuta do pořizovacích cen budov, a tím byly pozemky v rozporu se zákonem odepisovány;
- při hospodaření s majetkem státu NIDV nepostupoval s potřebnou péčí, neboť majetek státu dostatečně nechránil před ztrátou, nespecifikoval způsob likvidace majetku navrženého k vyřazení a dlužné částky nevymáhal dostatečným způsobem.

Dále bylo zjištěno, že z devíti budov, se kterými měl NIDV podle rozhodnutí MŠMT příslušnost hospodařit, využíval pro účely organizace čtyři objekty z méně než 50 %

(na nedostatečné využívání majetku upozornil NKÚ již v rámci kontrolní akce č. 02/07 – Prostředky státního rozpočtu na činnost pedagogických center);

- NIDV u investičních akcí nepředložil MŠMT dokumentaci k závěrečnému vyhodnocení akcí ve stanovených lhůtách. MŠMT jako správce programu nezabezpečilo, aby NIDV splnil tyto povinnosti stanovené obecně závazným právním předpisem.

Dále bylo zjištěno, že při realizaci vzdělávacích programů krajská pracoviště NIDV vykazovala nevyváženost v poměru programů nabízených a realizovaných a v počtech účastníků na jednu uskutečněnou akci.

B.

Při kontrole oblasti hospodaření s finančními prostředky ESF nebyly zjištěny podstatné nedostatky či vážná pochybení při administraci a financování národních projektů. Byly zjištěny některé méně významné nedostatky. Např.:

- MŠMT neupravilo oblast realizace OP RLZ mezi MŠMT a NIDV způsobem stanoveným v Dohodě o delegování činností mezi MPSV jako Řídicím orgánem a MŠMT jako Zprostředkujícím subjektem;
- v manuálech a směrnících prověřovaných subjektů nebyl specifikován způsob uchování elektronické pošty, která je jedním z podkladů pro kontrolu záznamu o provedených operacích;
- formální nedostatky při zadávání veřejných zakázek a uzavírání smluv s dodavateli;
- administrativní nepřesnosti v dokladech u kontrolního vzorku uznatelných výdajů předložených k proplacení;
- spolupráce s partnerem projektu do doby ukončení kontroly NKÚ nebyla ze strany NIDV cíleně kontrolována a vyhodnocována;
- v důsledku zpoždění při převodu finančních prostředků pro národní projekty NIDV bylo cca o dva měsíce opožděno zahájení realizace národních projektů.

K pozastavením schvalování žádostí o platby ze strany Zprostředkujícího subjektu docházelo zejména v důsledku chybných údajů v nich uvedených, nesprávného účtování některých výdajů a nedostatečně doložené účelovosti u vykazovaných režijních výdajů.

V jednom případě byla vrácena žádost z Řídicího orgánu na Zprostředkující subjekt v důsledku nedostatků v monitorovací zprávě, která byla předložena současně s žádostí o platbu.